

124 . Însurăței | Județ: Brăila | Punct: Fântâna Frumoasă | Anul: 2011

Anul: 2011

Cod RAN: 43420.22

Perioade: Protoistorie

Epoci: La Tène, La Tène târziu

Tipuri sit: locuire

Categorii sit: Civil, Neatribuit

Autori: Costin Croitoru, Stănică Pandrea, Valeriu Sîrbu, Mirela Vernescu

Instituții: Muzeul Brăilei, Muzeul Brăilei, Muzeul Brăilei, Muzeul Brăilei

Raport

Viitorul parc eolian al firmei SC Energie Ecologică Rogis SGR SRL se va construi în lunca Călmățuiului și va ocupa o suprafață de 22 kmp, care se întinde începând de la granița cu localitățile Zăvoaia și Lișcoteanca, înspre nord și vest, până la DN 21 Călărași - Slobozia - Brăila, înspre sud și est.

Amplasamentul viitorului parc eolian se află în limita administrativă a orașului Însurăței. Terenul din luncă are, astăzi, aspectul unei câmpii joase și netede, largă de 7 - 9 km, ce se întinde între cele două terase. Lunca este străbătută de râul Călmățui, al cărui curs unic este regularizat și încadrat de diguri solide, se află foarte aproape de terasa de pe malul stâng.

Aspectul de câmpie largă și netedă al luncii Călmățuiului, care e brăzdată doar de canale de desecare ce colectează excesul de apă pluvială, se datorează unor ample lucrări de îmbunătățiri funciare. Aceste operațiuni, efectuate în anii 70 - 80 ai sec. XX, au constat în: a) îndiguirea cursului principal al râului pentru a opri deversările și, deci, inundarea periodică a luncii; b) desecarea luncii care s-a făcut prin tăierea vechilor grinduri, iar sedimentul a fost împins în zonele depresionare pentru a colmata bălțile și lacurile.

Terenul pe care s-au efectuat săpăturile arheologice preventive se află pe o zonă mai înaltă, aproape de terasa de pe malul drept al Călmățuiului, separată de aceasta de un amplu meandru al unui prival care, foarte probabil, este un fost braț al Călmățuiului. Apreciem că este vorba de un fost grind din vechea luncă inundabilă, acoperit de un strat gros de sediment nisipos. De altfel, toată terasa de pe malul drept al râului este acoperită de un strat gros de nisip, rezultat al activității eoliene din zonă.

Cercetarea arheologică a terenului, pe care se vor ridica generatoarele de curent G18 și G19, din cadrul parcului eolian al firmei SC Energie Ecologică Rogis SGR SRL, s-a impus datorită rezultatelor diagnozei de teren întreprinsă pe suprafața întregului parc eolian în intervalul 2009 - 2010. În timpul diagnozei, pe suprafața viitoarelor G18 și G19, au fost identificate, la suprafața solului și în microsondajele efectuate, mai multe fragmente de vase getice lucrate cu mâna, care se datau în sec. IV - III a. Chr. Din acest motiv, în raportul de diagnoză am solicitat cercetarea arheologică preventivă a amplasamentului viitoarelor generatoare menționate în vederea identificării unor eventuale vestigii arheologice și a descărcării terenului de sarcină arheologică.

Întrucât amplasamentul pe care se vor ridica cele două generatoare ocupă o suprafață de cca. 3000 mp, am proiectat executarea de sonde manual pe suprafețele afectate. În locurile în care nu am efectuat săpături s-au executat mici sonde cu sonda geologică manuală. Principalele tehnici și metode de cercetare folosite au fost săpăturile arheologice realizate manual și colectarea artefactelor de pe suprafața solului.

În continuare, prezentăm rezultatele sondajelor efectuate pe suprafața viitoarelor G18 și G19, amplasate lângă fântâna de piatră (Fântâna Frumoasă) de la marginea drumului spre Zăvoaia, pe un grind acoperit de dune de nisip. Între ele se află o zonă depresionară, o cuvetă de tasare.

G18. Am trasat două secțiuni, de 40 x 2 m, pe axele suprafeței, perpendiculare una pe cealaltă, precum

și două casete. Casetele le-am deschis după ce în S2 s-au identificat două vase getice de provizii, cu scopul de a surprinde alte eventuale vestigii (complexe de locuire ori artefacte).

Suprafața cercetată este de 172,50 mp (S1 = 40 x 2 m; S2 = 40 x 2 m; Cas1 = 2,50 x 2,50 m; Cas2 = 2,50 x 2,50 m).

În S1 am identificat următoarea stratigrafie:

- (0 - 25) cm - sediment vegetal recent;
- (25 - 55) cm - sediment loessoid de nivelare, scos din canalul de desecare aflat în imediata apropiere;
- (55 - 85) cm - sediment brun nisipos;
- (85 - 150) cm - sediment negru-brun, mâlos, nisipos;
- (150 - 200) cm - sediment loessoid nisipos.

În S2, precum și în cele două casete de lângă aceasta, am identificat următoarea stratigrafie:

- (0 - 25/30) cm - sediment vegetal recent;
- (30 - 50/55) cm - sediment loessoid de nivelare, scos din canalul de desecare aflat în imediata apropiere;
- (55 - 80) cm - sediment brun nisipos, rezultat din activitățile de îmbunătățiri funciare din 2/2 sec. XX;
- (80 - 110/115) cm - sediment brun, nisipos;
- (110/115 - 140/145) cm - sediment brun - gălbui, mâlos, nisipos;
- (145 - 200) cm - sediment loessoid nisipos.

La marginea nord-estică a S2, la adâncimea de - 95/100 cm, în stratul cu sediment brun-nisipos, au fost descoperite două vase getice de mari dimensiuni, situate la cca. 1,50 m unul de celălalt. Nu a fost identificat niciun complex arheologic (groapă sau oricare alt tip de amenajare), așa cum reiese și din situația stratigrafică. Profilul S2 arată clar că succesiunea depunerilor nu este întreruptă de nicio intervenție antropică, antică ori modernă.

Pentru a surprinde eventualele complexe de locuire, precum și alte artefacte sau resturi osteologice, am deschis și două casete, deoparte și de alta a S2, însă nu au fost identificate alte complexe.

După formă și decor, cele două vase sunt tipice pentru olăria getică din sec. IV - III a. Chr. În opinia noastră, recipientele descoperite sunt vase de provizii, așa cum o dovedesc dimensiunile și forma, care au aparținut unei locuiri sezoniere. Faptul că vasele au fost depuse în sedimentul nisipos a înlesnit dispariția urmelor gropii în care au fost așezate.

Nu excludem posibilitatea ca alte vestigii să fi fost distruse de îmbunătățirile funciare din 2/2 sec. XX, odată cu rășluirea stratului de sediment nisipos.

G19. Se află la cca. 20 m nord de șoseaua Însurăței - Zăvoaia, poziționată pe o zonă înaltă, foarte probabil un grind din lunca Călmățuiului; acum, locul este acoperit cu nisip. La suprafața solului și în strat s-au descoperit mici fragmente ceramice getice (sec. IV-III a. Chr.). S-au trasat două secțiuni, așezate în cruce, perpendiculare una pe cealaltă, urmând axele suprafeței.

Suprafața cercetată este de 160 mp (S1 = 40 m x 2 m; S2 = 40 m x 2 m).

În S1 am identificat următoarea stratigrafie:

- (0 - 25) cm - sediment vegetal recent;
- (25 - 45) cm - sediment loessoid de nivelare, scos din canalul de desecare aflat în imediata apropiere;
- (45 - 70) cm - sediment brun, nisipos;
- (70 - 95/100) cm - sediment negru-brun, mâlos, nisipos;
- (100 - 150) cm - sediment loessoid nisipos.

În zona unde se întâlneau cele două secțiuni, la adâncimea - (60 - 70) cm, în stratul cu sediment brun-nisipos, au fost descoperite mai multe fragmente ceramice ce provin de la vase getice databile în sec. IV - III a. Chr. Nu a fost identificat nici un complex arheologic, așa cum reiese și din situația stratigrafică.

Astăzi, fostul grind nu mai este atât de înalt ca în preistorie și antichitate, deoarece a fost nivelat. De asemenea, este brăzdat de mai multe canale de desecare. Acest aspect este rezultatul activităților de îmbunătățiri funciare din 2/2. sec. XX. Arăturile recente au scos la iveală stratul gros de nisip, care lipsit de covorul vegetal ce-l fixa a redevenit "mobil" sub acțiunea vântului.

Întrucât grindul pe care se vor ridica viitoarele generatoare G18 și G19 se constituie într-o zonă mai înaltă, situată deasupra nivelului luncii, este utilizat de ciobani ca loc pentru stabilirea stânelor. Apreciem că și în epoca geto-dacică a sec. IV-III a. Chr. locul a fost utilizat tot de către crescătorii de animale, care își aduceau animalele la păscut în fosta luncă inundabilă.

Informații suplimentare online

[Raportul 4841 din cronica.cimec.ro](#)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)
